

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG26/11230 din 04.03.2026

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la unele măsuri pentru implementarea în Republica Moldova a Acordului privind Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală (CEEPUS IV), semnat la Varșovia, la 20 septembrie 2023 (număr unic 20/MEC/2026)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației și Cercetării, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin

publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost publicat pentru consultare publică pe platforma www.particip.gov.md, precum și pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării (<http://www.mec.gov.md>), asigurând accesul părților interesate pentru a-și exprima opinia și a face recomandări asupra acestuia.

Totodată, autorul a asigurat informarea publicului cu privire la inițierea elaborării acestui proiect de decizie. Astfel, se constată că a fost respectată etapa esențială în asigurarea transparenței procesului de elaborare a deciziilor, conform art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra și luând în considerare termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată integral.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop „*reglementarea implementării în Republica Moldova a Programului de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală (CEEPUS IV), în baza Acordului semnat la Varșovia la 20 septembrie 2023, prin aprobarea unui Regulament nou, care să stabilească în mod clar cadrul de implementare al Programului, categoriile de beneficiari, alocațiile financiare pentru bursieri și responsabilitățile instituționale*".

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune nstituirea unui nou cadru normativ pentru implementarea în Republica Moldova a Programului CEEPUS IV, prin aprobarea unui Regulament care stabilește mecanismul organizatoric și financiar de aplicare a Programului, desemnarea Ministerului Educației și Cercetării drept autoritate responsabilă, reglementarea activității Oficiului Național CEEPUS, actualizarea și indexarea cuantumului burselor, asumarea anuală a minimum 100 luni-bursă pentru mobilități incoming, precum și abrogarea reglementării anterioare aferente etapei CEEPUS III.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public prin reglementarea implementării Programului CEEPUS IV, consolidarea cooperării academice internaționale și susținerea mobilității în învățământul superior, obiective conforme politicilor publice în domeniul educației și angajamentelor internaționale ale statului.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte

normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare".

Conform Notei de fundamentare, „Conform statisticii privind realizarea lunilor de mobilitate, se estimează că în medie 40% dintre beneficiari sunt studenți și masteranzi, iar 60% sunt doctoranzi, cadre didactice și cercetători. Calculul pentru 100 de luni de mobilitate este următorul:

Pentru doctoranzi, cadre didactice și cercetători: $(4\ 400 + 2\ 500) \times 60 \text{ luni} = 414\ 000 \text{ lei}$. Pentru studenți și masteranzi: $(3\ 620 + 2\ 000) \times 40 \text{ luni} = 224\ 800 \text{ lei}$ Total estimat: 638 800 lei/an Prin urmare, costurile totale pentru implementarea Programului, în baza noilor cuantumuri propuse, vor constitui aproximativ 638.800 lei anual.

Conform Legii nr.322/2025 privind bugetul de stat pentru anul 2026, la repartizarea alocațiilor pe articole de cheltuieli, MEC a repartizat pentru Programul CEEPUS 600.000 lei pentru anul 2026".

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În urma analizei proiectului prin prisma coerenței legislative, s-a constatat că, deși prevederile acestuia nu contravin în mod expres altor acte normative în vigoare, temeiul juridic indicat în preambul este incomplet.

Astfel, proiectul face trimitere exclusiv la art.150 din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, care reglementează admiterea și drepturile studenților străini, însă nu include art.148 din același act normativ, care instituie cadrul general privind cooperarea internațională în domeniul învățământului și cercetării, inclusiv participarea instituțiilor de învățământ în programe și proiecte internaționale și rolul Ministerului Educației și Cercetării în asigurarea implementării acestora. Aspectele relevante sunt detaliate suplimentar în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Ministerului Educației și Cercetării, a Oficiului Național CEEPUS, care funcționează în cadrul MEC, precum și a instituțiilor de învățământ superior publice și private, clarificând rolurile, responsabilitățile și fluxurile de finanțare, ceea ce asigură responsabilitate și transparență în implementarea Programului CEEPUS IV.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Preambulul hotărârii Guvernului
Obiecții: În analiza proiectului de hotărâre a Guvernului, s-a constatat că preambulul invocă exclusiv articolul 150 din Codul Educației nr. 152/2014, care reglementează admiterea și drepturile studenților străini. Totuși, se relevă absența menționării expres a articolului 148 din Codul Educației, care instituie cadrul general și obligatoriu pentru cooperarea internațională în domeniul învățământului și cercetării. Acest articol reglementează în mod explicit participarea instituțiilor de învățământ în programe și proiecte internaționale, stabilirea relațiilor de colaborare, precum și rolul Ministerului Educației și Cercetării în asigurarea suportului necesar implementării acestora. Astfel, fără fundamentul legal oferit de art. 148, Guvernul sau Ministerul Educației și Cercetării pot interpreta în mod arbitrar și neunitar competențele privind cooperarea internațională, ceea ce poate genera favorizarea nejustificată a anumitor instituții sau parteneri străini. Totodată, absența unui cadru legal clar privind finanțarea mobilității academice și participarea instituțiilor implicate poate conduce la gestionarea discreționară a cheltuielilor aferente implementării Programului CEEPUS IV, limitând controlul și

responsabilitatea în utilizarea resurselor publice.	
În lipsa unor criterii legale precise și a unui cadru clar de reglementare pentru selectarea studenților, universităților și proiectelor, procesul decizional devine vulnerabil la influențe necorespunzătoare, afectând echitatea și corectitudinea programului.	
Recomandări: Completarea preambulului cu art. 148 alin.(1),(3) lit.a) și (6) din Codul Educației.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Concurența normelor de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

IV. Concluzia expertizei

În urma examinării proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la unele măsuri pentru implementarea în Republica Moldova a Acordului privind Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală (CEEPUS IV), semnat la Varșovia, la 20 septembrie 2023 (număr unic 20/MEC/2026), se constată că inițiativa este oportună și justificată, fiind orientată spre realizarea interesului public prin consolidarea cooperării academice internaționale și asigurarea unui cadru organizatoric și financiar clar pentru desfășurarea mobilităților academice.

Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului din partea autorităților responsabile de implementarea prevederilor acestuia și a instituțiilor interesate, fapt ce denotă caracterul definitiv al proiectului și întrunirea condițiilor stabilite de art.28 din Legea nr.82/2017 a integrității pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului au fost respectate rigorile privind asigurarea transparenței decizionale, prevăzute la art.8 lit.a)-d) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă stabilite la art.30 lit.a)-f) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Analiza detaliată a evidențiat un risc de incoerență legislativă generat de fundamentarea incompletă a preambulului, prin omiterea referinței la art.148 din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

În vederea consolidării coerenței legislative și a prevenirii riscurilor de corupție identificate, se recomandă completarea preambulului cu trimitere expresă la dispozițiile relevante ale Codului Educației, conform obiecțiilor formulate în compartimentul III al prezentului raport.

04.03.2026

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Rodica Condrea , Inspector principal